

Blaznost

I

Prihaja s trdimi, grabčimi koraki
po okroglem stolpu možgan,
kjer lepotic misli za nizkimi vrati
žde ob majhnih kolovratih sanj.

Z golo roko lomi čeljusti zapahov
in vstopa kot gospodar.
Vsaka misel ljubko skloni glavo
z visoko kapo sanj.

Razbil je lepoticam luči in zrcala.
V mraku visokem stoji sam.
Gol in resničen kot skala,
bleščeč, teman.

II

Kot bi ti stekla čez telo
truma majhnih črnih živali,
tako so šle nekoč
čezte dlani teme.

Še za hip kot vrezano v mrak
tvoje belo telo –
in ostal si teman
med drevesi teme.

V gozdu, ki je obdan
s pisanim zidom bojazni,
sam, kot temna žival
v mrežasti senci vej.

III

Pastir nevidnih, nemih čred strahov
z obrazi kot mrtvaška krila večče!
Vse dni sediš na tleh, kakor otrok,
ves sklonjen vase, ker te tako zebe.

Zmeraj bolj redko se še spomniš nekih dni,
drugih obrazov ... kot da so bile samo sanje,
vendar ti takrat večasih iz oči
tihu vro velike bele mravlje.

Visoki, zlati ogenj žalosti
ti greje roke, ki so ostale prazne.
In ob večerih, ko tako sediš,
si kot tih glas, ki kliče nekje daleč.

IV

Hodiš po mestu razbitih kipov
ob črni vodi sanj.
V roki nosiš majhno svetilko.
Večer je tih in teman.

Soj tvoje luči kot siva večča pleše
po glavah brez ust, brez oči,
trudno išče med bičjem meglene reke,
kot majhen strah v veliki temi.

Luna je vzšla, kot bi zapela temnordeča ptica.
Ugasni luč! Na kalnem dnu leži
beli angel iz marmora spomina,
s krili odbitimi.

V

Vse manj in manj boš čutil veter.

Sonce bo tih privid.

Jesenske noči pa v tigrasto cvetje
ti spremene oči.

Potem boš iz velike, sanjske daljave
zaslišal šibke klice stvari

in kot daljne, nejasne, bleščeče postave
boš videl glasove ljudi.

Šli bodo mimo, kot vojske starodavne,
ovite v prah in praporov sijaj,
zginjajoč za žareči rob puščave.
Ne bo jih več nazaj.

VI

Tvoj duh je bil mlad ropar s trudnimi nogami,
z zeleno čepico, temen in trd.

Sokol prezira mu je ždel na rami
in veroval je le v hudiča, v smrt

in v angela, ki v votlem mraku katedrale
kleeči kot majhen duh, bel in droban.

Ujeli so ga. Dali so ga rabljem
z obrazi iz mehkega rdečega blaga.

Truplo so vrgli na močvirje. Ob črni vodi,
kamor ne seže glas zvonov, leži,
med vrbami, ki so pohabljeni topoli,
med majhnimi živalmi s svetlimi očmi.

VII

Pod črno lučjo zrele lune
v prazni mrtvašnici strasti,
v kletki teme, tišine gluhe,
pleše bela miš blaznosti.

Za hip se ustavi zraven stene
in gloda s svetlimi očmi
visoke, nepremične sence.
V zraku je mrzli vonj prsti.

Spomin kot pisana papíga
na križu okna v noč kriči.
Po vlažnih tleh pa nemo šviga
mala bela miš blaznosti.

Epilog

Visoka hiša sence je bila tvoj dom.
Tam si bil do ramen v prst zakopan,
priklenjen za oči na belo rožo.
Visoka hiša sence je bila tvoj dom.

Mokrotna hiša lune je bila tvoj dom.
Tam v mrzli kletki je rasla bela goba
in gobo je objedal črn hrošč.
Mokrotna hiša lune je bila tvoj dom.

Velika hiša sonca je tvoj dom.
Tu v prah si zогlenel,
tu je zgorel tvoj prah.
Velika hiša sonca je tvoj dom.

Inferno

78

79

I. del: Pustinja

V

Kot nepremične marionete
leže okrog in okrog lutke njeni dnevi.
Pokrivajo visoke temne stene,
vise od stropa v šopih, kot grozdi leseni.

Tiste, ki so obešene tik zraven okna,
se čisto počasi sem in tja vrte.

Včasih zadene ob šipo mala roka
in rjavi obrazki se za hip ven zastrme.

Včasih, ko se nad mestom zunaj večeri,
priplava dolg, tih pramen sonca preko vse sobane.
Obsije lutko, ki v rezljanem stolu vzravnano sedi,
in ji na rokah počasi, na prstih – prst za prstom – ugasne.

I

Samo malo jih zaide v te kraje.
Pa vendar tukaj ni tako hudo.
Le da se zdijo stvari bolj daleč
in je dan bolj vroč, bolj mrzla noč.

To ni puščava, ni prazno morje peska.
Tu in tam rastejo nizki grmi, ostre bilke
in včasih prileti skoz suhi zrak žuželka,
obvisi za hip na mestu, se zaziblje in spet zginе.

Celo majhne zveri živijo v teh krajih.
Včasih je v pesku sled košatega repa, ozke šape.
Vendar ostajajo zmeraj v daljavi.
Na obzorju tekajo sem in tja, kot sence plahe.

II

Kdor hodi po teh krajih, hodi sam.
Nima ne psa, ne konja, ne kitare.
Pod večer razpne šotor hudih sanj
in v jutrih ga prebuja dotik slane.

V pustinji sami mu nič ne grozi.
Celo zveri ostajajo v daljavi.
Ko pa v šotoru hudih sanj leži,
ga vsako noč obstopijo pošasti:

možički, ki se vrtijo kot pisane vrtavke,
nekdo, ki zmeraj prihaja in ga nikdar ni,
možje s progasto poltjo tigra ali s kožo črne kače,
da včasih v spanju glasno zakriči.

III

Kdor hodi po teh krajih, mora venomer
kaj delati, da skrite misli premoti.
Zdaj opazuje nepomembne reči,
bilko, žuželko, zdaj vejico z grma odlomi.

Zvečer nabira med grmi suhljad, izgrebe
v tla plitvo jamo, v njej majhen ogenj zaneti,
sipa iz dlani v dlan prgišče zemlje,
gleda, kako rezljajo temo plameni.

Odhaja na pot, takoj ko se zbudi.
Tukaj ni zore, sonce v hipu vzide.
Vstane in hodi naprej in včasih se mu zazdi,
da nekdo, ki ga sam ne vidi, tik za njim gre.

IV

Rek in potokov tukaj ni.
Žejen je, vendar nikoli do smrti žejen:
včasih pade ponoči kratek naliv,
kot velik kamen, mrzel, trd in težek.

Potem ne more zaspati vse noči
in se čez dan od trudnosti opoteka.
Še bolj v daljavo se odmaknejo stvari,
vsak dan manjši je in pustinja vsak dan večja.

Vendar se mu nikoli ne zazdi,
da se bleščijo daleč pred njim strehe mesta,
na obzorju ni nikoli prividnih zelenic,
ker tu ni puščava, ni prazno morje peska.

V

Potem so kratke plohe vsako noč bolj redke
in dan za dnem je manj grmov in bilk.
Visoki, presunljivi glas skrite žuželke
zdaj od nikoder več ne zazveni.

Stopa naprej s težkimi gibi, kot živ kip,
in nekoč – z vrhoma, ki sta usločena kot bikova rogova –
pretemna, da bi bila samo privid,
priččenja vstajati na daljnem obzorju gora.

Obstane in dolgo čez ravnino vanjo strmi.
Odide proti njej. Zelo je oslabeled. Hodi veliko dni.
A nekega jutra, ko spet po prečuti noči vstane,
njena dolga senca čezenj pade.

II. del: Gora

I

Vrhova nista nikoli zakrita od meglic.

Najvišje skale so različno vidne.

Kdo ve zakaj pa se vseeno zdi,
kot da vso goro zmeraj ovijajo meglice.

Nebo je modro, brez najmanjšega oblaka.

Pesek rumen. V soncu motno žari.

Puščava okrog je vse do obzorja čisto ravna.

Gora je črna kakor vonj prsti.

Štrli iz tal kakor pest velikana,
ki sam globoko v pesku pokopan leži,
v večernih sencah pa se zdi kot bikova lobanja
s širokim čelom in votlimi očmi.

II

Vsa je gol črn kamen. Skoz ostre zaseke
tu in tam slepeča sončna svetloba lije.
Koraka po pobočju, zdaj ves oblit od sence,
zdaj spet do pasa v soncu zablešči se.

Gre s kratkimi koraki. Včasih se zazdi,
kot da je od temena do stopal v oklepu,
kakor da nese pred seboj kopje in ščit
in mu v ritmu hoje niha šop peres na šlemu.

Naenkrat se odpre v pečini temen vhod.
Splazi se vanj s težkimi gibi, kot živ kip.
Takrat se zasliši pritajen, oddaljen grom,
kakor bi v srcu gore zarjovel orjaški bik.

IV

Veter je h gori kakor volk priklenjen.
Na nebu ni nikoli najmanjše meglice.
Vendar se zdi, da zmeraj letijo sence
oblakov čez pobočja in pečine.

Kdor ne zaide, kdor ne obleži v hodnikih,
pride do votlega srca blodnjaka.
Takrat nekoč v temi tih glas zasliši
in zdi se mu, da od vseh strani prihaja.

Kdor gre naprej, kdor ne umre od žeje,
se nekoč zave, da ga iz daljave že vso pot
spremlja v tišini suho, ritmično šuštenje,
kot da si velika žival ob kamnu brusi rog.

III

Veter je h gori kakor volk priklenjen,
v njeni notranjosti poje tišina.
Kdor vstopi, hodi slepo tipaje predse
skoz dolge, tesne rove labirinta.

Veliko jih zaide v slepih hodnikih.
Pod nizkim stropom od lakote in žeje umro.
V predsmrtnem boju se vsak zgubi v prividih.
Zazdi se mu, da spet živi naprej, kakor nekoč:

s prijatelji prireja gostije, z rosnega drevja
trga velike, hladne krogle sadja.
Zadnji odmev njegovega lastnega smeha
mu pade na mrtvi obraz, kot bela maska.

oblog IV
oblog IV

Tu je bil tiger

I

Svetel pomladni dež je padal ves dan.
Od vej kaplja, pesek po potkah je še vlažen.
Zjasnilo se je. Počasi greš skoz park,
v njem straši večerno sonce kot prikazen.

V obsijanem vrhu temnega drevesa
prepeva kos. Večer je zelo tih.
Sončna svetloba postane vinskordeča.
Na jasi se leskeče bronast kip.

Takrat zagledaš pred sabo v mokrih tleh
široke, ostre in globoke odtise.
Park je zelo velik, poln sončnih lis in senc.
Zdrzneš se, greš naprej in veš: Tu je šel tiger.

V

V globini gore, v njenem srcu daljnem,
v zadnji, najožji jami labirinta,
v mraku visokem stoji Minotaver.
Blodna pošast: mož s temno glavo bika.

Kar se zgodi, se odigra v tišini –
srečanje v kraju, kjer je zmeraj mrak,
hipen spomin na davno jutro, belo od snega,
oko, ki te zagleda, in ga ti ne vidiš ...

V te kraje pride samo malokdo.
Noben pa se še ni vrnil iz gore.
Eni v blodnjaku od lakote in žeje umro,
druge nasadi Minotaver na rogove.

Odisej

enkrat še videl bi rad vsaj dim nad
tako rodno
Homer

I

Sedi na bregu, s tigrastim srcem v prsih.
Morje se dviga in pada ob čerih.
Veliko razmišlja o preteklosti in o smrti.
Morje se dviga in pada ob čerih.

Na črni skali se bleščijo neme školjke.
Pisane ptice pojejo v sencah dreves.
Kot orež plava nad temnim otokom sonce.
V nočeh se svetijo na nebu krone zvezd.

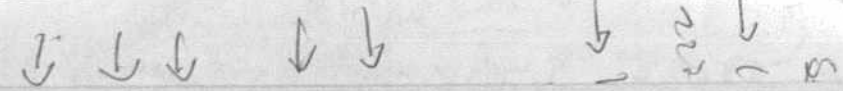
Zima gre mimo kot črna ladja mrtvih,
pomlad prihaja in odhaja v vetrovnih nočeh,
sedi na bregu, s tigrastim srcem v prsih,
in morje raste in pada ob čerih.

II

Nekoč, na daljnih potovanjih, je prišel do zemlje mrtvih.
Senca nevidne gore na njej leži.
Z mečem je izkopal jamo v težki prsti,
usmrtil je žival in daroval sencam njeno kri.

Svojega doma se je spomnila senca, ki je pila.
Kot žival se v vetrovni noči na zemlji rodiš.
Ko umreš, se niti prsti pod stopalom ne spominjaš,
celó misel na dom si zastre obraz in te zapusti.

Še jih vidi pred sabo – ko nad temnim morjem sedi –
senčne postave, kot v mraku krhko bičje.
Kot jabolko stiska v levici grudo prsti,
po rezilu meča mu begajo prsti desnice.

III

Tisti, ki so pluli mimo otoka Siren, so pripovedovali, da otok naenkrat vstane iz morja, kot privid. S svojimi navpičnimi stenami je od daleč podoben ladji, ki na temnem morju nepremično stoji.

Kot da trepetajo od presunljivega petja, od bežičih odmevov, njegove ostre čeri, kot da mu nad vrhom – se očem dozdeva – visi v negibnem zaletu vzpet konjenik.

Pod žgočim soncem rebrasti ostanki ladij razpadajo in počasi prhnijo na obalnih čeréh. Ne kaplje sladke vode ne grude prsti ni na skali. Tako pripoveduje, kdor je plul mimo otoka Siren.

= od se razvija pod čeréh

(Gregor Sernišar: Zbrane pesmi)

IV

Na daljnih potovanjih je srečal starca z volkom. Bil je star, star mož. Odgrnil si je plašč in mu pokazal prsi, vrat in roko, z belimi brazgotinami od volčjih zob in šap.

V mladosti, je pripovedoval, so mu dom upepelile zvezde.

Zbežal je v goro in se vso noč z volkom boril.

V snegu je ležal pod zverjo in strmel v vrhove meglene.

Ukrotil je volka, ki zdaj zmeraj hodi za njim.

Bil je star mož. Žival je bila stara, s srščo dlako, z mižičimi očmi. Ko sta odhajala v rastroči večer, se je v varljivem mraku zdelo, da ima starec dolgo ozko glavo s koničastimi ušesi in volčjimi zobmi.

↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓

V

V vetrovnih nočeh pomlad prihaja in odhaja.
Za njim so nemirne jate pisanih ptic,
v valovih pred njim leži črna skala,
pokrita od težkih školjk gubastih oblik.

Na ozki obali, ki loči ptice in školjke,
sedi, med deželo školjk in deželo ptic.
Vsak večer, ko se morja dotakne sonce,
se školjka odpre in tiho na dno zdrsi.

Sedi na bregu, z grudo zemlje med prsti,
nad peničim valom temnega morja.
Morje je težko od školjk in ladij mrtvih.
Zima prihaja in odhaja, odhaja in se vrača pomlad.

ZVEZDE

Svetlani

Brobdingnag

144
145

V

Sonce zahaja. V zadnjih žarkih
se lesketa črn oblak.

Podoben je visoki ladji,
ki pluje na drugo stran sveta.

Pod nebom letajo mlade ptice,
ribe po vodi plavajo.

V hostah zamira glas sekire,
s polja sejalec gre domov.

Mrtvaško temen dim se vije
iznad streh. Sonce je zašlo.

Oblak je zginit, z neba sije
Orion v pomladno noč.

I

Nad Liliputom svetlo sonce,
nad Brobdingnagom zimski mrak.
Pred Liliputom milo morje,
pred Brobdingnagom stolp iz skal.

Trdnjave, mlini, velikani.
Z neba se bliska in grmi.
Nad Brobdingnagom, med gorámi,
železen lunin srp visi.

Kot ščit zabobni včasih gora.
Oči otrok vidijo strah.
Sanje jim straži trotamora,
vrezana na zibelkah.

II

Nad skalami v mejni trdnjavi
mlad velikan s tremi očmi.
Kadar se taja sneg spomladi,
v dolino pod seboj strmi.

Sonce in sence na pobočjih.
Nikjer živali ne ljudi.
V železnih naprskih obročih
mu včasih tiho zabrni.

Stopi naprej in se postavi
na zadnji, najvišji branik.
Lesket ravnine v daljavi,
čebelji let nekje pod njim.

III

Žareči ognji Brobdingnaga
pod luno z rdčimi očmi.
V kovačnicah zvenčanje jekla,
k belim vrhovom vstaja dim.

V Brobdingnagu so ulili
zvon, ki odmeva srce sveta.
Visi v zasneženi dolini.
Tam ni nobenega moža.

Iz zvona prihaja šepetanje.
Kadar pa tiho poje bron zvona,
v srcu sveta ognjene sanje
spominjajo se sonca davnega.

IV

Široka tlakovana cesta
se vije med trdnjavami.
Više in više se povzpenja,
vendar nikjer ji konca ni.

Glasovi bobnov in piščali
grmijo iz gorskih trdnjav.
Orli sedijo nad prepadi,
pod noč zlete na drugo stran.

Pod cesto, v šumeči soteski,
orjaški mlin, kot črn zmaj.
Pod mlinom, v globoki kleti,
je vse zlato tega sveta.

V

Neznano ljudstvo Brobdingnaga,
trooko, s tremi glavami,
in bog, velik in črn kot zemlja,
z imenom dolgim tisoč dni.

V trotamoro – bajka pravi –
se steka pet dolin nekje
in tam, med petimi gorámi,
ima Brobdingnag svoje srce.

Je tam morda jezero plavo
ali je zelen ledenik?
O Liliputu je vse znano,
o Brobdingnagu nikdar nič.

Uspavanka

156

157

V

Mrtvak jezdi po svetu
čez reke in goščave,
jezdi po prvem snegu
naprej v zeleni marec.

Plava skoz mlade hraste
ko ščip rdeča kobila,
potem nekoč obstane,
pred njima je gomila.

Ko zraste njena senca,
pa skoz vizir čelade
iz praznega oklepa
na zemljo želod pade.

I

Bo prišel železen mož,
prinesel bo kameno sol,
rudninsko vodo, svinčen hleb
in daljnogled do samih zvezd.

V železen stolp te bo dejal
in zaklenil troje vrat,
pa bo šel v križem svet,
ključče bo vrgel v troje rek.

Do vrha stolpa boš prišel,
pogledal boš skoz daljnogled.
Neke noči boš odkril
na planetu par oči.

III

V daljnogledu, vendar daleč stran,
bo plaval planet in sijal.
Videl boš gozd, ko moder dim,
in odblesk oči za njim.

Najprej boš zaznal pogled,
potem oči – in zmeraj več.
Postalo pa ti bo težko,
vzel boš svinčen kruh in sol,

odšel boš dol v železno klet,
bral knjigo o življenju zvezd.
Vso noč boš bral, noč za nočjo
ne boš pogledal gor v nebo.

II

Nič se ne boj, zaspi, zaspi,
ni moža in stolpa ni.
Okrog in okrog jate hiš,
v njih ljudje iz mesa in krvi.

Na posteljah leže ljudje,
drugi za mizami sede.
Okna so odprta v mrak:
poletje je, daleč je strah.

Kaj pa delajo ljudje?
Kožo si slačijo s telés,
da telo v svetli sobici
ko majhen rdeč hudič žari.

IV

Zaspi, zaspi, nič se ne boj,
tvoje dekle je s teboj.
Nič se ne boj, zapri oči
pod varno streho s stréšniki.

Saj si v hiši iz opek,
pred njo vrt, za njo jate streh.
– Zjutraj pa sije tam zaliv,
pred hišo stoji skalnat hrib.

Hiša se seli sem in tja,
na štiri strani sveta.
Kje je dekle? Dekleta ni,
na zglavju leže samo oči.

V

Zakaj pa si se bal moža,
zakaj pa si se stolpa bal?
Mož bo odklenil troje vrat,
pa ne boš vedel, kod ne kam.

Stal boš na pragu, malo bled,
in zunaj bo prepeval svet,
kot neznanski pisan ptič,
ki leti pod zvezdami.

Vrnil se boš, priprtih vek,
nazaj na stolp. Planet, planet
bo sijal ko prstan, vse noči,
v daljnogledu, vendar daleč za njim.

Na drugi strani

I. del: Vesolje

V
Ta roka, prsti tega giba
bodo, ko te več ne bo.
Ti boš, vsa boš, ista, živa,
tudi ko te ne bo več nekoč.

Je Trnuljčica živela?
In če ni, vendar živi.
Vstaja iz trnja in pepela
kakor luna iz noči.

Ko pa sonce gori gré,
kako bi še umrla vrba?
Niti lista ne vzame jesen.
Ti ne boš nikoli umrla.

I
Onkraj rek in onkraj gozda,
z druge strani hiš in gora,
na drugi strani zvezd in sonca,
a sredi našega sveta –

so reči čisto drugačne.
Ptice stopajo po tleh.
Sladka jezera so puščave.
Jate trave čez nebo lete.

Gore so v noči rosne kaplje.
Vzame jih sonce, ni jih več.
Tudi sonce sije drugače:
slišiš ga, vidiš ga ne.

III

Na blazinah, polnih vetra,
sredi sobe veseljak,
z zelenim srcem, njegova jetra
v temo telesa žare ko škriat.

Sijejo škrlatna jetra,
ledvice, pljuča se blešče
skoz noč telesa ko daljna ozvezdja.
Trd, zelen želod je srce.

Veseljak se ozre v ogledalo:
zagleda tebe, ti gledaš vanj.
Iz zrcala mu ne znaš pokimati z glavo.
Pogleda stran. Ti si on sam.

II

Vsaka hiša je drugačna,
kot si jo gledal dan za dnem.
Hočeš odpreti odprta vrata,
vrata pa pred tabo zbeže.

Smeji se ti sosednja hiša,
na desno okno škilasta.
Gor in dol žagajo stopnišča,
hiša se debelo smehlja.

Odnese te v najlepšo sobo,
te posadi na blazinjak.
Rdeč lestenec živi pod stropom,
sopé, rase ko žival.

... in ...

IV

Sonce kliče ko kukavica,
zdaj od tu in zdaj od tam.
Svetilka je samo oblika,
rdeča barva je padla na tla.

Kukavica je umolknila.
Pod stropom pa v rastočo noč
koščica luči zaskovika.
Rdeča luža zleze v kot.

Bleda oblika zleze s stene,
sede v lužo, kot okostnjak.
Vešče zasvetijo ko sveče.
Ozvezdje za okni sije v mrak.

V

Ta dežela je najlepša,
najbolj vesela dežela sveta.
Pod to prstjo spi prva zvezda.
Poslednja bo sijala s tega neba.

Tu so vzdignile klobuke
gore, hiše, vse reči.
Kjer si prej videl slepe gube,
te gledajo jasne oči v oči.

Drevesa hodijo okrog –
je to še drevje, so jelenje črede?
Veseljak na oknu se smeje v noč:
nikoli ne bo poslednje zvezde.

III

Po poti pride zmršen ptič.
Mokro perje mu visi,
ko slab smoking staremu,
nemarnemu natakarkju.

Z levim očesom vse z leve strani,
vidi z desnim, kar z desne leži –
natakark, ki je padel z neba,
ima ves vidni krog sveta.

Vidi, da je deževnik gol,
s kljunom ga preščipne čez pol:
tako sta se srečala noht z neba
in mezinec krakena.

IV

Ptiči imajo ostre oči,
zato živijo v bleščéči temi.
Ptiča ni. Ptič je oko
neznanskih oči, ki na zémlijo zro.

Krilato, gladko oko sveta
sega s plitvega neba
s kljuni kosov, kljuni ujed –
žro plodove, od mesa žive.

Nebeška dlan ni modri blišč,
dlani neba so jate ptic:
sto ostrookih nohtov neba –
rok je dlan sveta.

V

Roki sveta je črv oko,
očesu sveta je ptica noht –
črvi so prsti očesa sveta,
dlan sveta gleda z očmi jat.

Poslednji hip ni črvu tesno,
ptičji strah je lahak ko pero –
opica ve za smrtni strah,
z zlatom v očeh strmi v mrak.

Sto topih prstov enih oči,
sto ostrih oči ene dlani.
– Opica opici ne prizna,
kako je samotna opica.

I ANALYSIS

Opice

I. del: Trop

I

Opica sama na svetu živi,
ker se umreti tako boji –
črv ne ve za smrtni strah:
zginе mezinec, ostane dlan.

Ptici pod nebom ni tesno:
očesca ni več, je še oko –
v tropih pohaja opica,
da bi samotni smrti ušla.

Drevesa pojo v jeziku ptic,
v sencah se pisana kača levi.
Opica leta, iztegnjenih rok,
ko senca, z drevesa na drevo.

196
197

II

V križem svet nekoč odšla
vesela, revna opica.

Lajnar jo je vodil okrog
in ji kazal človeški rod:

prvič je videla mačko, psa,
imela je rada lajnarja.

Ji predstavi – za denar –
moža v plašču do peta.

Niso je več videli:
gospod je bil učen zdravnik.
Lahko jo vidijo še zdaj –
ne vidi, za steklom, opica.

IV

Kaj bo neki počenjala,
ko bo čisto sama tam?
Se skloni do ključavnice,
zagleda oko opice:

kaj počne, sam, učenjak?
Učenjak natakne frak,
učeni družbi govori
o premeteni opici.

Pa ne bosta zvedela,
kaj sta, kadar sta samá:
šele ko ni odprtih oči,
so v hipu druge vse reči.

III

Kje si dobila te oči?
Bila je tu in že je ni.
Ta hip je v soncu zlata vsa,
potem jo spet požre tema.

Gleda rajska jabolka,
póčasí steza malo dlan.
Iz senc nad zlatimi sadeži
jo gledajo kačje oči.

Opica je prestrašen strah,
pol prikazen, pol žival.
Zdaj oči, zdaj ptičji vrisk –
opica je in je ni.

II. del: Orangutan

V

Opica poje prelepo,
Luna zaplava na nebo,
lepa nebeška babica
pri rojstvu slaka, rojstvu psa.

Zato bridkó jokajo psi
v svetle mesečne noči.

Spominja jih na prvi dan,
na morje, slak, opojni mak.

Vse se Lune veseli,
na dnu najgloblje žalosti.
Kam splava s sveta opičji gozd,
ko pride mlaj, najgloblja noč?

I

Je zanj samota živi mak?
Ne mara tropa. Živi sam!
Ris zariše v zelen gozd,
do koder seže žareče oko.

Do kamor sega njegov glas,
ne sreča sinjega moža.

Ne stopi čez nevidni krog
drugi rusi gozdni mož.

On je premagal smrtni strah.
V neznanskih laktih, v očeh ima
najgloblji mir, največjo moč:
ni divja zver, je gozdni bog.

Mačke

V
Sneži, sneži v nevidni svit
bližnjih, skritih orgel glas –
isti spev, ki bo snežil,
dokler ne ostane sam.

Sam postane mračen dan:
iz reči, ne iz melodij,
melodije iz mračnih barv,
mračne barve iz kládív.

Iz samih kládív bo ta dan,
delavnic, žalostnih tako,
da bo mogočnih orgel dan
zmlél v sneg vse, kar je kdaj bilo.

I

Mačka, izmed vseh živih reči,
vidi, kar ni dano videti.
Kar ne zagleda opica
ne črv ne oko jastreba.

Kaj gleda mačka, ko sedi
kot sreda sveta, ki je bil?
Mačje minute nazaj teko,
mačka strmi v prazen kot.

Tam ni nič. Ne ptič ne miš.
Kaj tako strmó srepiš?
Je tam lina v davni svet?
Kaj je za lino, mačka ve.

III

Pes leže na rogoznico,
zamahne z repom gor in dol.
Iz pasje ute v noč strmi.
Zvezde žare. Zapre oči.

Če je bil na vrtu sam,
ko ga vzame v sanje pasjeglav,
kar spi na rogoznici,
ni pasja glava, taca ni.

Znana hiša, utica
postaja neznana očem sveta.
Ko ni več nobenih odprtih oči,
so v hipu drugačne vse reči.

II

Vse stvari gledajo mačko.
Teh oči psi ne zaznajo.
Hiše, sobe in pohištvo
ji neslišno govorijo.

Nema sedi sredi sobe
in prestreza vse glasove.
Mizé lega, stanjša ušesa.
Šume v stenah rajjska drevesa?

Naredi le tri korake,
obsedi, z repom ne gane –
se ni ta hip zvila konica?
Psi niso slišali svarila.

IV

Čez trato, na strehah, v molk svetlih večerov
neubrano odmeva jok črnih klavirjev.
Ta glasba spineta odmeva neubrano
za pasja ušesa, za petje kanarčkov.

Čez tiho dolino, čez polni smeh Lune,
zvenijo, ihtijo natrgane strune.
Na žlebih, na strešnih slemenih, v sencih,
v prelepih spinetih zvene druge pesmi.

V srebrnih spinetih zvene pesmi druge,
ne v slavo psov, mákov, rojenih iz Lune.
So srečni napevi zato razglašeni
nekoč s pomočjo davne Lune rojenim?

V

Mačka zapoje prelepo,
Luna zaplava na nebo,
davna sanjska babica
pri rojstvu slaka, rojstvu psa.

A mačka je, neslišnih stopinj,
sama prišla z druge strani.
Ona ni od tu doma,
vidi skoz psa temno stran sveta.

Davno je videla, česar psi
ne bodo nikoli videli.
Zato psi jokajo bridko
v svetlo mesečno nebo.

Roka

I

Ko rdeč graniten kip sveta
v cvetočem vrtu zvezd stoji,
stoji na Zemlji iz samih skal,
na zadnji lehi prsti stoji.

Živi še kralj? Je okostnjak,
ki ga ogrinja dlakast plašč?
Pod šapami črno zemljó,
nemo strmi v zvezdno nebo.

Davno je zvénil hladni list –
pod zvézdami stoji odkrit,
kot kip, ki straži zadnji vrt,
kjer nič ne raste, sama prst.

II

Sama prst? Ne cveto
beli cveti slaka v noč?
Je vrt prazen? Sredi skal,
se ne osipa v mrak rdeč mak?

Je čisto tih? Se ni razlil
klic ptic, za hip, iz noči?
Ni v pàsti nič? Ni črno prst
za hip privzdignil nemi krt?

Je orangutan mrtev, sam?
Ne sedi mačka sredi skal?
Se nista ta hip gledala
mačji obraz in opica?

III

Mačka je, neslišnih stopinj,
sama prišla z druge strani,
zgine nazaj na drugo stran,
orangutan je spet sam.

Obraz kot viharen oblak svinčen,
iz viharja gorí dvoje očes.
Jasno nebo je polno zvezd,
vse zvezde neba so v teh očeh.

Orangutan je žalost sveta.
Luna je z mačko na drugo stran
odšla – veselja Zemlje ni?
Od samih zvezd nebo žari.

IV

Žare ozvezdja nad Zemljó:
še leta čez nebo Labod,
okrog Severnice se vrti
Mali voz in nebo z njim.

Ne vozita bolj počasi Vozá?
Ni Labod na vodi neba
pristal, obstal, ne visi
sredi noči kot jasen klic?

Oríon, ne stoji kot kip
iz glasnih zvezd sredi noči?
Svetu vlada Tehnica:
nebo in zemlja sta stehtana.

V

Je za večno stehšan svet?
Je bila polnoč ura zvezd?
Niso segle iz globin noči
dlani do zadnje lehe prsti?

Vsak hip rahljajo zadnje prst
nevidni prsti, zato je vrt.
Vrt je poln samih rož,
sredi rož stopa mačka v noč.

Skoz neskončni zvezdni vrt
večno gleda črno prst
sredi skal, pod večno nočjo,
nevidna roka, kot oko.

ŠKARJE

(zgodba o času)

satira menippeea

- Čelade** 155
 I 155
 II 156
 III 157
 IV 158
 V 159
Galjot 140
 I 140
 II 141
 III 142
 IV 143
 V 144
Brobdingnag 145
 I 145
 II 146
 III 147
 IV 148
 V 149
ŽELOD
Želod 152
 I 152
 II 153
 III 154
 IV 155
 V 156
Uspavanka 157
 I 157
 II 158
 III 159
 IV 160
 V 161
Vrba 162
 I 162
 II 163
 III 164
 IV 165
 V 166
- Na drugi strani** 167
I. del: Vesolje 167
 I 167
 II 168
 III 169
 IV 170
 V 171
II. del: Veseljak 172
 I 172
 II 173
 III 174
 IV 175
 V 176
Noetova barka 177
 I 177
 II 178
 III 179
 IV 180
 V 181
- OKO**
PROLEGOMENA 185
Elementa 187
Organon 188
 I 188
 II 189
 III 190
 IV 191
 V 192
I ANALYSIS 195
Visibilia 195
Opice 196
I. del: Trop 196
 I 196
 II 197
 III 198
 IV 199
 V 200
- II. del: Orangutan** 201
 I 201
 II 202
 III 203
 IV 204
 V 205
Ptice 206
I. del: Ptičje biše 206
Papiga 206
Kos 207
Štorklja 208
Žolna 209
Detel 210
II. del: Soviji gozdovi 211
 I 211
 II 212
 III 213
 IV 214
 V 215
Mirabilia 217
I Ladje zidane 218
Stolpnice 218
 I 218
 II 219
 III 220
 IV 221
 V 222
Igrače: I. del 223
Zemljevid 223
Kotalke 224
Žoga I 225
Ladjica 226
Žoga II 227
Igrače: II. del 228
Žoga II 228
Ladjica 229
- Žoga I** 230
Kotalke 231
Zemljevid 232
Deček 233
 I 233
 II 234
 III 235
 IV 236
 V 237
Akrobat 238
 I 238
 II 239
 III 240
 IV 241
 V 242
Zabavišče 243
Nagica 243
Akrobat I 244
Čarovnik 245
Akrobat II 246
Kacur 247
Bolnica 248
Nočna 248
Balada o bibi I 249
Rak 250
Balada o bibi II 251
Mrtvašnica 252
II Stari vogali 253
Pozabljen vrtljak 253
I. del: Prikazni 253
Travnik 253
Merkur 254
Venera 255
Zemlja 256
Mars 257
II. del: Duhovi 258
Jupiter 258

- Saturn* 259
Uran 260
Neptun 263
Pluton 262
Mož iz predmestja 263
I. del: Mož 263
 I 263
 II 264
 III 265
 IV 266
 V 267
II. del: Hiša 268
 I 268
 II 269
 III 270
 IV 271
 V 272
Zelnata glava 273
I. del: Sanje babe 273
 I 273
 II 274
 III 275
 IV 276
 V 277
II. del: Bajke glave 278
Pesem o liliji 278
Historija od obrouta 279
Vrba žalujka 280
Fabula o redkicah 281
Pesem glave v kotlu 282
Zimskega večera 283
 I 283
 II 284
 III 285
 IV 286
 V 287
- Invisibilia* 289
Delirium tremens 290
 I 290
 II 291
 III 292
 IV 293
 V 294
Mačke 295
 I 295
 II 296
 III 297
 IV 298
 V 299
Stvari 300
 I 300
 II 301
 III 302
 IV 303
 V 304
II. DIALEKTIKE 305
Kraken 306
 I 306
 II 307
 III 308
 IV 309
 V 310
Uroki 311
 I 311
 II 312
 III 313
 IV 314
 V 315
Smrt 316
 I 316
 II 317
 III 318
 IV 319
 V 320
- Svet* 321
 I 321
 II 322
 III 323
 IV 324
 V 325
ESHATOLOGIA 327
Roka 328
 I 328
 II 329
 III 330
 IV 331
 V 332
ŠKARJE
Prvo poglavje:
Znamenja 337
Balada o sencab 338
 Cigara 338
 Punčka 339
 Avto 340
 Dimnikar 341
 Krsta 342
Balada o valčku 343
 I 343
 II 344
 III 345
 IV 346
 V 347
Drugo poglavje:
Ujma 349
Modra luč 350
I. del: Krpice 350
 I 350
 II 351
 III 352
 IV 353
 V 354
- II. del: Škatlice* 355
 I 355
 II 356
 III 357
 IV 358
 V 359
Intermezzo:
Sekunda 361
Sence 362
 Cigara 362
 Punčka 363
 Avto 364
 Dimnikar 365
 Krsta 366
Stolpi 367
Slika: Melanholija nekega
 popoldneva 367
Slika: Skrivnost
 priboda 368
Slika: Strah pred
 odhodom 369
Slika: Nostalgija za
 neskončnostjo 370
Slika: Veliki stolp 371
Tretje poglavje:
Čas 373
Tkalnica 374
I. del: Svila 374
 I 374
 II 375
 III 376
 IV 377
 V 378
II. del: Vezenina 379
 I 379
 II 380